

Ματέο Μεσίνα Ντενάρo: Ο τελευταίος νονός της Κόζα Νόστρα

Την Πέμπτη εκείνη, στο νοτιοδυτικό άκρο της Σικελίας, έβρεχε καταρρακτωδώς. Για τον αγροτικό κόσμο της περιοχής, οι ανοιχτοί ουρανοί έμοιαζαν με ευλογία. Στην περιφέρεια του Τραπάνι, βρίσκεται το Καστελβερράνο, μια πόλη που ιδρύθηκε τον 12ο αιώνα και διακρίνεται από τη μεσαιωνική αισθητική της που δένει με το χρώμα της Σικελίας – ιταλικός νησιωτικός νότος, όπου η οικονομία είναι αγροτική με βασικό προϊόν τις ελιές.

Εκεί βρίσκεται η μήτρα της σικελικής μαφίας – εκεί γεννήθηκε ο τελευταίος μεγάλος νονός της Κόζα Νόστρα.

Ο Φραντσέσκο Μεσίνα Ντενάρo προκαλούσε φόβο και σεβασμό, κάτι αυτονόητο καθώς ήταν ο τοπικός επικεφαλής της Κόζα Νόστρα. Το νεογνό θα έπαιρνε το όνομα Ματέο και μερικά χρόνια μετά θα ξεπερνούσε τον πατέρα του – θα γινόταν το μεγάλο κεφάλι της μαφίας σε όλη τη Σικελία. Το πρόσωπο του δεν θα ήταν γνωστό παρά σε ελάχιστους, το όνομα του έμελλε να αποκτήσει μυθικές διαστάσεις. Η σύλληψη του έγινε παγκόσμια είδηση.

Ο Ματέο Μεσίνα Ντενάρo ήταν παιδί της εποχής και της περιοχής. Έμαθε να χρησιμοποιεί όπλο σε τρυφερή ηλικία – στα 14 του ήδη ήξερε να πυροβολεί με σκοπό να σκοτώσει. Ο Ντον Τοίτσο παρακολουθούσε περήφανος. Ο Ματέο έγινε αδιάτακτος – λέγεται ότι σε κάποια ανύποπτη στιγμή εκμυστηρεύτηκε στον περίγυρό του ότι «από μόνος μου έχω γεμίσει ένα ολόκληρο νεκροταφείο».

Ήταν λάτρης της εξουσίας – είχε δολοφονήσει τον αντίπαλο του επικεφαλής της μαφίας, Βισσέντζο Μιλάτζο, για να επιβληθεί και στραγγάλισε την έγκυο σύντροφό του για να στείλει το μήνυμα ότι δεν ορρωδεί προ ουδενός.

Τηρούσε με ευλαβική πειθαρχία όλους τους κώδικες της μυστικότητας. Επικοινωνούσε μόνο με χειρόγραφα μηνύματα που έφταναν στον παραλήπτη, έχοντας περάσει μόνον από χέρια της απόλυτης εμπιστοσύνης του.

Όλα τα ευρήματα επιβεβαίωσαν τον μύθο που ακολουθούσε τον Ντενάρo, ότι επρόκειτο για έναν πλέιμποϊ, που οδηγούσε Porsche, φορούσε Rolex Daytona, γυαλιά ηλίου Ray Ban και ρούχα με Armani και Versace.

Λέγεται ότι είναι άθεος αλλά και πατέρας ενός παιδιού εκτός γάμου, κάτι που είναι ασυνήθιστο στη συντηρητική κουλτούρα της μαφίας.

Αυτό τον καθιστούσε εντυπωσιακά διαφορετικό από τα παραδοσιακά αφεντικά της Κόζα Νόστρα, όπως ο Ρίνα και ο Προβενζάνο που τηρούσαν τις οικογενειακές αξίες.

Όπως κάθε αρχιμαφιόζος, έτσι και ο Ματέο Μεσίνα Ντενάρo είχε περιβληθεί από την αχλή των σκιών που γεμίζουν τις σελίδες της ζωής των μυθικών προσώπων.

Το τέλος της διαδρομής του Ντενάρo γράφτηκε μία βροχερή μέρα στο Παλέρμo, όπως τότε που γεννήθηκε κι ο Ντον Τοίτσο χαμογελούσε κοιτώντας τον επερχόμενο διάδοχό του – τον γιο που ξεπέρασε τον πατέρα κι έγινε ο ηγέτης της Κόζα Νόστρα

Στην Ιταλία ήταν γνωστός με το ψευδώνυμο Diabolik παρμένο από έναν χαρακτήρα κόμικ. Ήταν γνωστός επίσης ως «κοκαλιάρης» από το σουλούπι του.

Μετά τον θάνατο του πατέρα του τον Νοέμβριο του 1998, έγινε «Κάπο» της περιοχής, συμπεριλαμβανομένου του Καστελβερράνο και των γειτονικών πόλεων. Το 2001 ανέλαβε την ηγεσία της μαφίας στην επαρχία Τραπάνι.

Λέγεται ότι διοικούσε περίπου 900 άνδρες και αναδιοργάνωσε τις 20 οικογένειες της μαφίας στο Τραπάνι σε μία ενιαία δομή, ξέχωρη από την υπόλοιπη Κόζα Νόστρα. Η μαφία του Τραπάνι θεωρείται το ισχυρό προπύργιο της Κόζα Νόστρα και είναι η πιο ισχυρή μετά από αυτή του Παλέρμo.

Ο Ντενάρo έβγαζε τα χρήματά του μέσω εκβιασμών, δραστηριοποιήθηκε επίσης στο διεθνές εμπόριο ναρκωτικών. Τα λεφτά αυτά τα ξέπλενε μέσω νόμιμων επιχειρήσεων: έχει μερίδια σε μια αλυσίδα σούπερ μάρκετ της Σικελίας και τεράστιες εκτάσεις από ελαιώνες.

Το 1993 μπήκε στη λίστα των πιο καταζητούμενων προσώπων της ιταλικής αστυνομίας. Ευρέως γνωστός σε εθνικό επίπεδο έγινε στις 12 Απριλίου 2001 όταν το περιοδικό L'Espresso είχε το πρόσωπο του στο εξώφυλλο με τον εύγλωττο τίτλο: Ίδου το νέο αφεντικό της Μαφίας.

Το 2010 μπήκε σε μία άλλη λίστα – ίσως τον ευχαρίστησε κι' όλας: Σύμφωνα με το Forbes ήταν ένας από τους δέκα πιο καταζητούμενους και ισχυρούς εγκληματίες στον κόσμο.

Μετά από 30 χρόνια φυγής, συνελήφθη στις 16 Ιανουαρίου 2023 σε ιδιωτική κλινική στην πρωτεύουσα της Σικελίας, το Παλέρμo. Είχε πάει για την τακτική του

χημειοθεραπεία – έχει καρκίνο του παχέος εντέρου. Οι αρχές, έχοντας λάβει τις σωστές πληροφορίες, κύκλωσαν το κτίριο – ένα ιστός αράχνης είχε υφανθεί τριγύρω.

Ο 60χρονος, που χρησιμοποιούσε το ψευδώνυμο Αντρέα Μποναφέντε, έκανε μια απέλπιδα απόπειρα να ξεφύγει: έτρεξε μέσα στο νοσοκομείο, σπρώχνοντας όποιον βρήκε μπροστά του, άνοιξε μία σειρά από πόρτες, έφτασε μέχρι ένα κοντινό μπαρ και εκεί απλώς παραδόθηκε καθώς τα περιθώρια είχαν στενέψει σε βαθμό ασφυξίας.

Στους αστυνομικούς είπε το όνομα του: «Είμαι ο Ματέο Μεσίνα Ντενάρo» – ήταν η πρώτη φορά που το άκουγαν έτσι ξεκάθαρα οι αρχές. Του πέρασαν χειροπέδες και οδηγήθηκε σε ένα μαύρο μίνι βαν που περίμενε έξω από το κτίριο.

Φημολογείται ότι ο ίδιος επέτρεψε αυτή την εξέλιξη λόγω της επιδείνωσης της υγείας του – πλέον δεν τον ενδιέφερε να κρύβεται, όπως το έκανε με επιτυχία για περισσότερες από τρεις δεκαετίες.

Η στιγμή της σύλληψης – όσοι κοντοστέκονται, ζουν εν αγνοία τους μία ιστορική στιγμή

Ο Ντενάρo είχε «δει» το τέλος να έρχεται, να σφίγγει ο κλοιός. Δεν άντεχε – ίσως μέσα από του οξείας πόνους της ασθένειάς του – να πρωταγωνιστεί σε ένα θέατρο μυστικότητας, μια ζοφερή μα ανώνυμη φιγούρα μέσα σε σκιές.

Την Παρασκευή, λίγες ημέρες μετά τη σύλληψή του, συνελήφθη ο Τζοβάνι Λούπινο, ο οδηγός του, ο οποίος επισήμως ασχολείται με το εμπόριο ελιών και ελαιόλαδου.

Ερωτηθείς από τους ανακριτές, ισχυρίστηκε ότι δεν γνώριζε την πραγματική ταυτότητα του αρχιμαφιόζου, κάτι που οι αρχές θεωρούν αδύνατον.

Σύμφωνα με όσα διέρρευσαν, όταν ο Ντενάρo κατάλαβε ότι οι καραμπινιέροι πλησίαζαν για να τον συλλάβουν, είπε στον οδηγό του: «Τώρα τελείωσαν όλα...».

Η ίδια η Ιταλίδα πρωθυπουργός Τζόρτζια Μελόνι χαιρέτισε τη σύλληψη ως «μια μεγάλη νίκη για το κράτος που δείχνει ότι δεν τα παρατάει ποτέ μπροστά στη μαφία».

Οι διαφορές των μαφιόζων

Η Κόζα Νόστρα της Σικελίας είναι η μόνη από τις εγκληματικές οργανώσεις της Ιταλίας που έχει μια δομή πυραμίδας – όταν το κορυφαίο αφεντικό πεθαίνει ή φυλακίζεται, ένα νέο κορυφαίο αφεντικό ανεβαίνει στην εξουσία, αν και ο Ρίνα και ο Προβενζάνο διατήρησαν επιρροή και πίσω από τα κάγκελα.

Η Ναπολιτάνικη Καμόρα, φατρίες της οποίας ίδρυσαν την Κόζα Νόστρα το 1800, μαζί με την Ντραγκέτα στην Καλαβρία, διοικούνται με μια οριζόντια ιεραρχία – ομάδες συνδεδεμένες με οικογένειες ή εδάφη, που σημαίνει ότι εάν ένα κορυ-